

เทศน์เช้า วันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๖

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

อ้าว! ตั้งใจฟังธรรมนะ ฟังธรรมะ ธรรมะเป็นอาหารของใจ เราทำบุญกุศลเป็นอาหารของกาย บังคับเครื่องอาศัย เวลาทำบุญกุศล ทอดผ้าป่าสามัคคีต่างๆ เป็นปัจจัย เป็นปัจจัย ๔ ให้พระได้ใช้สอยเพื่อประพฤติปฏิบัติต่อไป อันนี้มันเป็นปัจจัย เป็นประเพณีวัฒนธรรม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมวินัยนี้ไว้ เห็นไหม เข้าขึ้นมาเราหุงหาอาหารขึ้นมา ข้าวปากหม้อเราก็ดักใส่บาตร พระก็ภิกขาจาร เข้าขึ้นมาออกบิณฑบาตเลี้ยงชีพด้วยปลีแข่ง เลี้ยงชีพด้วยปลีแข่งมาเพื่อรักษาใจของตัว ถ้าใจของตัวประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มันจะมีคุณธรรมขึ้นมาในใจ

ถ้ามีคุณธรรมขึ้นมาในใจ เห็นไหม คุณิ เราเกิดมาเข้าสายบ้ายเย็น เวลาเข้าขึ้นมา อากาศตอนเช้า โอ้โฮ! มันน่ารักมันมีความสุข มีความพอใจมาก เวลาสายๆ ขึ้นไปต้องทำหน้าที่การทำงานแล้ว เพราะวัยทำงาน พอบ้ายขึ้นมาอายุขัยไปแล้ว ยิ่งพอตอนดึกเย็นนี้ไม่ไกล่ฝั่ง เข้าสายบ้ายเย็น เวลาเกิดมา เวลาเกิดมาตอนเช้า เด็กเพิ่งเกิดใหม่ การเกิดใหม่ ชีวิตนี้มันน่ารักมันน่ารักไปทั้งหมดเลย ชีวิตนี้น่ารักมันน่ารัก พอสายๆ หน่อย พอมีการศึกษา พอศึกษาจบมาหาหน้าที่การทำงาน นี่เข้าสายบ้ายเย็นใจ

เวลาทำงาน ทำหน้าที่การทำงานไปแล้วเราก็ทุกข์ยากมาขนาดนี้ ทำไมเราจะต้องมาเสียเวลาขนาดนี้ ต้องสละเวลามาวัดมาวามาเพื่อฟังธรรม เพื่อธรรมะในใจของเรา มันจะเป็นจริงหรือ

คุณะ เวลาเชื้อสายของเรา จีน โปนทะเล จีน โปนทะเล เวลาเราหนีภัยสงครามกันมา เราหนีภัยเศรษฐกิจกันมา เวลาเข้ามาในแผ่นดิน เห็นต้นไม้เขียวๆ นะ เรารอดตายแล้ว เรารอดตายแล้ว เขาสั่งสอนกันมาให้ขยันหมั่นเพียร ให้ทำมาหากิน เราเกิดมาเราต้องมีหน้าที่การทำงาน ทำมาหากินๆ เราจะเอาเวลาที่ไหนไปวัดไปวา

นี่ทำมาหากินมันเป็นสัญชาตญาณใจ เป็นวัฒนธรรมที่สั่งสอนกันมา สิ่งนี้เราทำมา เราก็อทำมาหากินเหมือนกัน สิ่งที่เราหาขึ้นมา ถ้าจิตใจเราเป็นธรรมขึ้นมา เห็นไหม เราอยู่ในประเทศอันสมควร ในประเทศอันสมควร ถ้าคนขยันหมั่นเพียรไม่อดตายหรอก ถ้าไม่อดตายแล้ว แล้วชีวิต

เป็นอย่างไรละ ชีวิตมันก็มีความทุกข์ ความทุกข์บีบคั้นหัวใจอยู่นี่ไง แล้วสิ่งใดที่มันจะมาบรรเทาความรู้สึกอันนี้ได้ละ สิ่งใดจะมาบรรเทาความรู้สึก ความในใจของเราได้ละถ้าไม่ใช่ธรรมะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นถึงกษัตริย์นะ เรา เห็นไหม จีนโพนทะเล เราหนีภัยสงครามกันมา เราหนีภัยเศรษฐกิจกันมา เรามาเพื่อดำรงชีวิต เรามาเพื่อความอยู่ความกินของเรา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นกษัตริย์นะ ทิ้งจากราชวังออกมาเลย เราจะแสวงหาขนาดไหนเราก็จะไม่ได้เป็นผู้นำหรือเป็นกษัตริย์หรือ เราไม่ได้เป็น ถ้าเราจะมั่งมีศรีสุขมันก็อำนาจวาสนาของเราทั้งนั้นแหละ แต่อำนาจวาสนาของเรา ทำของเราประสบความสำเร็จขึ้นมาแล้ว แล้วหัวใจเราละ เราจะดูแลหัวใจของเราไหม เงินทองต่างๆ มันจะมาลอบประโลมให้หัวใจเรามีความสุขได้ไหม ถ้าคนมีทรัพย์สมบัตินะ เป็นทุกข์เป็นร้อนนะ เป็นทุกข์เป็นร้อนว่าลูกหลานเราจะรักษาได้ไหม ลูกหลานเราจะสืบต่อไปอย่างไรได้ไหม แล้วลูกหลานเรา ลูกหลานมันอยู่ที่ไหน ลูกหลานเรา ก็ว่าร่างกายมันลูกหลานเรา แล้วหัวใจของมันละ

ถ้าหัวใจของมัน ที่เราดูแลรักษากันอยู่นี้ เราก็เลี้ยงกัน สภาวะแวดล้อมที่ดีๆ เห็นไหม อนาคตบิณฑิกเศรษฐีเป็นเศรษฐีนะ เวลาเป็นเศรษฐี ไปเยี่ยมเพื่อน ได้ฟังธรรม พุทธะเกิดแล้ว เห็นเขาทำอาหารกัน เขาทำอะไรกัน บอกว่าจะนิมนต์พระพุทธรเจ้ามา พຽງนี้เข้าจะนิมนต์พระพุทธรเจ้ามาฉันที่บ้าน พุทธะ นี้นอนไม่ได้เลย คี้นนั้นนอนไม่ได้เลย รอนสว่าง เดินไปเดินมาจนสว่าง ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไปนิมนต์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปที่บ้านของตัวเอง ไปซื้อที่แล้วถวายองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เอาเงินไปเลย นี่ลูกชายคัคค้านใจ ลูกชายคัคค้านใจมาก ลูกชายค้านนะว่าสิ่งใดไม่เห็นด้วยๆ ตลอดเลย

ฉะนั้น อนาคตบิณฑิกเศรษฐีนะ สูดท้ายแล้วรู้ว่าลูกตัวคิดอะไร เพราะพ่อเลี้ยงมา จ้างให้ไปวัด จ้างให้ไปวัด ไปแล้วกลับมาเอาสตางค์ กลับมาเอาสตางค์ จ้างไปก่อน พอจ้างไปแล้ว จิตใจเริ่มเบาบางลงแล้ว จิตใจเริ่มพอยอมรับว่ามีเหตุมีผลเพิ่มมากขึ้น ไปวัดคราวนี้ถ้าพยายามฟังเทศน์ จำคำพูดขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาสักคำสองคำเอามาบอกพ่อ พ่อจะให้เงินมากขึ้นไปกว่านั้น

เวลาไอ้ฟังตรงจำนี่ ไอ้ตรงจำ ถ้าใจมันเปิดแล้วมันฟัง ธรรมะมันแทงหัวใจ พอมันแทงหัวใจนะ ดูพระสารีบุตร เห็นไหม เวลาไปเห็นพระอัสสชิ ตามพระอัสสชิไป

“ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอน ให้ไปดับที่เหตุนั้น”

ลูกชายอนาถบิณฑิกเศรษฐีก็ฟังองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูด ธรรมมันแทงเข้าไป ในใจ พ่อแทงเข้าไปในใจ ชำระ มันมีดวงตาเห็นธรรม พอดวงตาเห็นธรรม เห็นใหม่ นี่แตกต่าง ความคิดมันเปลี่ยนไปเลย พอความคิดมันเปลี่ยนไปเลย กลับบ้าน ธรรมดากลับบ้านแล้วอนาถบิณฑิกเศรษฐีต้องหีบเงินไว้ กำเงินไว้ให้ลูกๆ ทุกวันจะมาทวงสตางค์ เพราะว่าเขาคัดค้าน เขาค้าน กับพ่ออยู่แล้วว่าพ่อทำบุญกุศลอย่างนี้ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย แต่พอเวลาไปฟังธรรม พอธรรมะ มันแทงเข้าไปในหัวใจ มีดวงตาเห็นธรรม กลับไปแล้วนะ พ่อก็ถือสตางค์ไว้ไง เอ้! วันนี้ลูกชายไม่เอาสตางค์ ทำไมไม่เอาสตางค์

นี่ไม่กล้า เรียกเข้ามานะ อาย เรียกเข้ามาแล้วไม่ยอมรับๆ พ่อเลี้ยงมาตีนเท่าฝ่าหอย คุณแลเรามาตลอด ตั้งแต่ลูกเกิดมาจนปานนี้ไม่มีความคิดอะไรที่เป็นธรรมเลย เวลาไปวัดไปวา ก็ต้องจ้างไปเลี้ยงมาตีนเท่าฝ่าหอย ไปวัดไปวา ก็จ้างไป พอจ้างไปแล้วนะ ไม่มีปัญญา ก็ยังบอกว่าให้จำมาๆ เพราะอนาถบิณฑิกเศรษฐีเป็นพระโศคาบัน รู้เลยว่าถ้าธรรมะมันเข้าไปแล้วมันจะเป็นแบบใด เวลาพอลูกชายฟังขึ้นมา พอธรรมะขึ้นมา กลับมาไม่กล้าเอา เพราะนี่มันเป็นวัตถุ บังคับเครื่องอาศัย ดำรงชีวิต แต่จิตใจมันเป็นธรรม เห็นใหม่

นี่เหมือนกัน เรามีเงินมีทอง เราจะรู้ว่าลูกหลานเราเป็นอย่างไร เราจะดูแลรักษาสมบัติของเราได้ไหม นี่สมบัติของโลกนะ แต่ถ้าลูกหลานของเราที่มีใจเป็นธรรมๆ เราจะมีสุขแค่ไหนล่ะ มีความสุขตรงไหน? มีความสุขว่าลูกของเรามันไม่ทุกข์ เราเองเราก็โดนความทุกข์บีบคั้นในใจ เรามาแค่ไหนแล้ว แล้วถ้าลูกของเราถ้ามันมีจิตใจที่เป็นธรรม จิตใจที่เป็นสาธารณะ ลูกหลานของเราถ้าเป็นแบบนั้น แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีลูก ๓ แคน โลกธาตุ เป็น สดุดา เทวมนุสสถาน์ สอนตั้งแต่พรหมลงมา ต้องการรู้สัตว์ชั้นสัตว์ๆ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าลูกเกิดจาก โอบุษฐ์ เกิดจากปาก เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมจักๆ ขึ้นมา พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม “อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ” เห็นใหม่ แสดงธรรมๆ บันลือสีหนาด รือสัตว์ชั้นสัตว์ๆ รือสัตว์ชั้นสัตว์ในหัวใจไง ถ้าหัวใจมันเบิกบานขึ้นมา หัวใจมันแจ่มแจ้งขึ้นมา เห็นใหม่

ที่เรามาวัดมาวาเราก็บ่นกันว่าเราทุกข์เรายาก เราทุกข์เรายาก เราทุกข์เรายากเพราะเราไปยึดมั่น ถ้าจิตใจมันปล่อยวางแล้ว สิ่งที่ว่ามันทุกข์มันยากเป็นหน้าที่การงาน พอใจจะทำ เวลาเราทำหน้าที่การงานประสบความสำเร็จ เรามีความหมั่นเพียรของเรา เราทำของเราได้ แต่ถ้ามีสิ่งใดเป็น

อุปสรรค สิ่งใดขัดข้อง เราบอกว่าสิ่งนั้นเราไม่พอใจเลย ชีวิตเราทำไมมันทุกข์ยากขนาดนี้ ชีวิตเราทำไมทุกข์ยากขนาดนี้...มันเป็นเรื่องจริง มันเป็นเรื่องจริง

เวลาสมัยพุทธกาลนะ เวลาเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา พระสีวลีเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา ร่ำรวยมาก มีลาภสักการะมาก เพราะพระสีวลี พระไปถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าพระสีวลีตั้งแต่อดีตชาติมาเป็นหัวหน้า เป็นผู้บุกเบิก เป็นหัวหน้าพาทำบุญ เป็นหัวหน้าไปหมด ที่ไหนเขาจะทำอะไรต้องเชิญพระสีวลีมาเป็นหัวหน้า มาเป็นผู้นำๆ เขานำของเขามา เขาทำของเขา

พระอรหันต์ในสมัยพุทธกาล ทุกตะเชิญใจมาบวช มาบวชนะ เวลาทุกตะเชิญใจ ไม่มีจะอยู่ จะกินเลย จะมาบวช นี่เวลาบวชไม่มีใครบวชให้ ทุกคนปฏิเสธหมด ไม่มีใครบวชให้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้สัตว์ชนสัตว์ เห็นอำนาจวาสนาของเขา เห็นอำนาจวาสนาของเขาว่าทุกตะเชิญใจมีคุณกับใครบ้าง

พระสารีบุตรยกมือเลย “มีคุณกับผมครับ”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถามว่า “มีคุณอะไร”

“เขาเคยใส่บาตรข้าพเจ้า ๑ ทักพีครับ เคยใส่บาตร ๑ ทักพีครับ”

“ถ้ามีคุณกับเธอ เธอบวชชะ”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอาทุกตะเชิญใจนั้นมาบวช บวชเสร็จแล้วนะ สอนเทศนาว่าการ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถามประจำ เพราะธรรมดาภิกษุเฒ่าเป็นผู้ที่ว่ายากสอนยาก อย่างเราแม้แต่ภิกษุหนุ่มๆ อายุ ๒๐ ปีบวชก็ย้งว่ายากสอนยากเลย แล้วภิกษุเฒ่าเขาผ่านโลกมาขนาดไหน ภิกษุเฒ่าบวชแล้วว่ายากสอนยาก

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถามพระสารีบุตรว่า “สัทธวิหาริกเธอสอนง่ายไหม”

“ง่ายครับ ง่ายครับ”

สอนจนถึงที่สุดแห่งทุกข์ เห็นไหม ที่สุดแห่งทุกข์

เวลาปัจจัยเครื่องอาศัย เวลาพระบวชขึ้นมา เราก็ไปมองกันที่วัตถุ แต่ถ้ามันมองกันที่น้ำใจนะ ถ้ามองกันที่น้ำใจ หัวใจสำคัญมาก ฉะนั้น เวลาเรามีความรู้สึก ถ้ามันมีอุปสรรค เพราะนี้เราก็ไม่เท่ากัน นี้เราไม่เท่ากันหรือ เราเกิดมาพ่อแม่เดียวกัน ทำหน้าที่การงานก็ไม่เหมือนกันหรือ ความรู้สึกนึกคิดของเราก็ไม่เหมือนกันหรือ ถ้ามีความรู้สึกนึกคิด แต่อริยสัจ สัจจะความจริง ธรรมะมันเข้าไปชำระล้างหัวใจได้เหมือนกัน ใครจะมีอำนาจวาสนา ใครทุกข์จนเจ็บใจ แต่ถ้าใครมีสติปัญญาดูแลหัวใจของเรา รักษาหัวใจของเรา นี่อดีตสมบัติ สมบัติที่ข้ามภพข้ามชาติ

เวลาพาพ่อพาแม่มาวัดทำบุญกุศล ถ้าพ่อแม่ สิ่งนี้ซาบซึ้งใจ ถ้าพ่อแม่ดับจากที่ไป พ่อแม่ไปเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม เขาจะซึ่งน้ำใจของคุณมากกว่าลูกมันลากเราไป มันดึงเราไป มันทำเราไป เราทำของเรา แล้วถ้ามันเข้มขึ้น การเข้มขึ้นนั่นล่ะคือบุญ บุญอันนั้นมันติดกับหัวใจนั่นไป หัวใจนั่น ที่ว่าเป็นทิพย์ฯ มันติดหัวใจนั่นไป เวลามันมีความทุกข์ความยาก ความทุกข์ ความยากมันฝังใจนั่นไป แล้วฝังใจนั่นไปมันก็บ่นทุกข์บ่นยากของมันอยู่อย่างนั้นแหละ แต่ถ้ามันเป็นความชุ่มชื้น เป็นบุญกุศลของมัน มันติดหัวใจนั่นไป เวลามันไปเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหมของมัน มันจะซาบซึ้งบุญคุณของคุณ

เราเปิดตาพ่อ เปิดตาแม่ แล้วถ้าพ่อแม่ของเราทำความสงบของใจ ถ้าใจมันมีปัญหาขึ้นมา ชำระล้างสังขารขึ้นมาในหัวใจ มันชำระล้างกิเลสไป นี่เปิดตาใจ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้สัตว์ขนสัตว์ที่ไฉ ฉะนั้น สิ่งที่เราปรารถนา กัน เราปรารถนาที่นี้ไฉ ธรรมะแก้ไขตรงนี้ได้ คอมพิวเตอร์มันมีโปรแกรมของมัน เห็นไหม นี่ใครเขียนล่ะ

นี่ก็เหมือนกัน เวรกรรมมันเขียนใจเรามา ที่นี้เรามาฟังธรรมๆ เราจะลบล้าง เราจะเปลี่ยนโปรแกรมของเรา เราจะลบล้างนะ สิ่งใดที่ฝังใจ ความรู้สึกนี่ถอนได้ยากมาก สิ่งใดที่ฝังใจๆ ไฉ เวลากิเลสมันเข้าไป มันจะจับสิ่งนี้มาตีแผ่ สิ่งนี้มันจับข้ำน้ำใจมาพอแรงแล้วล่ะ แล้วเราก็โง่งออยู่นี่ คิดซ้ำคิดซากอยู่นี่ สิ่งนี้เราจะปฏิเสธมันไม่ได้ มันมีความรู้สึกอันนี้อยู่ แต่ถ้ามีปัญหาที่มันลบล้างได้ ผลเป็นมันก็อยู่กับเรา แต่ความรู้สึกที่ความพอใจและไม่พอใจผลเป็นนั่นมันไม่ต้องไปติดกับมัน ไม่ต้องติดกับมัน เห็นไหม

แล้วถ้ามีความเป็นจริงได้ เห็นไหม ถอนสรไนใจของเรา ถ้าถอนสรไนใจของเราได้นะ ลูกศรที่อาบยาพิษมันฝังอยู่ในใจของเรา ถ้าไม่อาบยาพิษ น้ำกลั่น น้ำกลั่นที่เขาไม่เอามาใช้มาดื่มมากินกันเลย น้ำที่เรากินอยู่นี่ ที่สะอาดขนาดไหนมันก็มีจุลินทรีย์ มันก็มีของมัน

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราไม่มีวิชา เราไม่มีความรู้ที่โง่ๆ เราไม่มาเกิดเป็นมนุษย์หรือ แต่
กรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทำให้สะอาดบริสุทธิ์ได้ สิ่งนี้มันถึงถอนใจ ถอนสิ่งที่
เป็นต้นหาความทะยานอยากในใจของเรา กรรมนี้แก้ไขได้

ฉะนั้น ถ้าเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เวลามาหาพระป่าๆ ต้องนิพพานหมดเลยหรือ ต้อง
สิ้นสุดแห่งทุกข์หมดเลยหรือ

นั่นคือเป้าหมาย เราทำได้หรือไม่ได้มันเป็นวาสนาของเรา ถ้ามันทำได้นะ คูสิ เวลาสุข ทุก
คนต้องการความสุข ทุกคนปรารถนาคุณงามความดีหมดเลย แล้วความดีความดีของใคร ความดี
โดยจินตนาการกัน แต่ถึงที่สุด ถ้าวิมุตตีสวย สิ้นสุดแห่งทุกข์มันเป็นแบบนั้น เวลาใครไปถึงตรงนั้น
แล้วจะเข้าใจสิ่งนั้นได้ ถ้าเข้าใจสิ่งนั้น เห็นไหม

ศาสนาพุทธเราเป็นศาสนาแห่งมรรคแห่งผล ศาสนาที่มีมรรคมีผล มีเหตุมีปัจจัย มีที่มามีที่
ไป เห็นไหม เราเกิดมามีที่มาที่ไป เราเกิดมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดจากกรรม เพราะ
เรามีการกระทำมันถึงเกิด เวลาเรามาเกิด เราเกิดจากพ่อจากแม่ เกิดในกำเนิด ๔ เกิดในวัฏฏะ นี้ผล
ของวัฏฏะ ผลของเวรของกรรมมันมีใจ มันเป็นวิบาก

ถ้าวิบาก เห็นไหม เป็นอดีตอนาคต ในปัจจุบัน ปัจจุบันก็ทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจ
มันสงบเข้ามา มีหลักมีเกณฑ์ขึ้นมา เรารื้อกันที่นี้ เราทำกันที่นี้ แล้วที่เรามาวัดมาวาเราก็มาศึกษา
กันที่นี้ เราฟังเทศน์ๆ อยู่ก็เพราะว่าให้จิตใจมันเป็นสาธารณะ จิตใจมันยอมรับฟังเหตุฟังผล มี
มุมมองความเห็นต่าง ถ้าเห็นต่างขึ้นมา ก็จริตนิสัยของเขา แต่ของเราละ ของเราละ สิ่งใดก็แล้วแต่
ของเราสำคัญที่สุด หัวใจสำคัญที่สุด ความรู้สึกของเราสำคัญที่สุด เราต้องรักษาที่นี้ ถ้าเรามีสติมี
ปัญญาเราจะดูแลความรู้สึกของเรา เราจะรักษาความรู้สึกของเรา เราจะพ้นจากกิเลสด้วยความรู้สึก
ด้วยหัวใจของเรา เราจะมีคุณธรรมในใจของเรา เพื่อประโยชน์กับเรา เอวัง